

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

X. Eadem æmulatio exercuit Hugonem Archiepiscopum Lugdunensem; qui ut obliquè infringeret auctoritatem Amati in tertia Lugdunensi, eodem tempore Turonensem Archiepiscopum ad se evocavit quo eum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

Dei, omnibus Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, Regibus, Principibus, Clericis quoque, ac laicis, in Narbonensi, Gallia, Guasconia, Hispaniaque regione, salutem & apostolicam benedictionem. Dilectissimi fratres & filij, prudentia vestra manifestissime notum est quod Romana Ecclesia hanc consuetudinem habuit ab ipsis sua foundationis primordiis, ut ad omnes partes, quae Christianae religionis titulo praeveniantur, suos Legatos mitteret; quatinus ea quae gubernator & rector ejusdem Romanae Ecclesiae per suam praesentiam expedire non praevaleret, vice sua Legatis concessa, monita salutis ac morum honestatem per eos cunctis per orbem terrarum constitutis Ecclesiis nunciaret, easque apostolica doctrina in omnibus quae sacrae religioni conveniunt diligenter instrueret. Proinde horum praesentium portitorem, venerabilem confratrem nostrum A. Episcopum, ad partes vestras dirigimus: ut quae ibi vitia eradicaanda sunt, a fundamento evulsis, plantaria virtutum Deo auctore sollerti vigilantia plantare procuraret. Quem sicut nostram immo beati Petri praesentiam vos suscipere apostolica auctoritate jubemus; ac sic pro reverentia apostolicae sedis, cujus nuncius est, vos in omnibus sibi obedire atque eum audire mandamus ut propriam faciem nostram seu nostrae vitae vocis oracula. Scriptum est enim: Qui vos audit, me audit. Agite itaque prudenter ac religiose; & sic vos obedientes Deo & sancto Petro in omnibus exhibete, quatinus ipso Apostolorum principe interveniente, utriusque vitae gloriam & felicitatem consequi mereamini.

IX. De legatione Amati multa erudite pro more suo adnotavit Illustrissimus Archiepiscopus in historia Benearense, ac post eum alij. Sed tamen nos quoque nonnulla adferemus non ingrata, opinor, futura viris eruditis & antiquitatis ecclesiasticae studiosis. Anno MLXXXIX. Gregorius VII. primum Gebuino Lugdunensi Archiepiscopo concesserat super quatuor provincias Lugdunenses, hoc est, Lugdunensem propriè dictam, Rotomagensem, Turonensem, & Senonensem. quod Decretum statim amplexus est Archiepiscopus Turonensis, ejusque suffraganei. Inde altos spiritus induit Gebuinus, quod ingens accessio facta esset dignitati suae. Itaque cum inaudivisset concessam Amato esse legationem in provincia Turonensi, impatienter id tulit, quod ex eo imminui agnosceret auctoritatem suam. Quare Rodulfum Archiepiscopum Turonensem & Eusebium Andegavensem Episcopum verbis ambiguis hortatus est ne paterentur Amatam in ea provincia uti auctoritate Legati. Quia tamen intelligebat validum hinc telum peti posse adversus novam dignitatem Ecclesiae Lugdunensis, si Ro-

manorum Pontificum rescriptis privata audentia occurreret, sic temperat scriptionem suam, ut profiteatur habiturum se illum pro Legato, postquam sibi constiterit de legatione ejus, nolle enim se iussionibus apostolicis contraire. Extat enim ea de re, ut dixi, Gebuini ad eisdem Archiepiscopum & Episcopum epistola in vetusto codice MS. sancti Albini Andegavensis, digna profecto quae manibus eruditorum hominum teratur. Sic autem habet.

Dilectissimis in Christo fratribus, Rodulfo venerabili Turonensi Archiepiscopo, suo carissimo, & Andegavensi Episcopo Eusebio, Gebuinus indignus Presbyter Lugdunensis Ecclesiae, in Domino salutem. Cum dilectionis & caritatis vestrae, quam quotidie erga Lugdunensem Ecclesiam exhibetis, reminiscor, in exequendis obsequiis vestris ultra vires est animus, sic quod condignè meritis vestris referri debeat non habemus. Ergo ut carissimis, & praecordiorum nostrorum intimis, vobis conveniens nostrum aperimus. Credo quod jam pervenit ad aures vestras quam benignè Papa nos susceperit, quanto affectu familiaribus commendaverit; & cum de multis adinvicem haberemus sermonem, nullam tamen nobis de Domino Amato fecit mentionem. Ut pius pater, cum de multis meritis nos corripere, non tamen ammisit quin apostolica auctoritate Lugdunensi Ecclesiae antiquam nobilitatem restauraret; & in tantum in retractando privilegio nostro studuit, ut cum in diversa responsa dies non sufficeret, ipse etiam dicendo plurimum nocte laboraret. Praecipitque nobis ut Densi Episcopo in fidelitate Beati Petri & in omnibus ferremus auxilium, si quando in provinciis nobis commissis celebraret Concilium. Unde non satis miror Dominum Amatam hujuscemodi rem egisse; cum neque Papae neque ipsius literas acceperim, neque legationis ejus certa signa cognoverim. Audivi tamen illum suscepisse legationem vestrae provinciae antequam Romam pergerem. Quod si est, consilio vestro nobis opus est: quia nec Lugdunensis Ecclesiae dignitatem volo minuere, nec iussionibus apostolicis contraire. Et, si fieri potest, quid de his sentiat, ad praesens rescribere ne differatis. Valete.

X. Eadem emulatio exercuit Hugonem Archiepiscopum Lugdunensem, Gebuini successorem, ac sedis apostolicae Legatum, virum, ut patet ex epistola LX. Ivonis Carnotensis, acrem & vehementem in retinenda dignitate sua: qui ut oblique infringeret auctoritatem Amati in tertia Lugdunensi, eodem tempore Turonensem Archiepiscopum ad se evocavit quo eum Armatus ad synodum invitaverat; ut patet ex epistola Rodulphi Turonensis Archiepiscopi ad A. suffraganeum suum, quae nondum edita est. Quo

factum est ut Rodulfus, qui aiebat sibi impositam esse necessitatem parendi Archiepiscopo Lugdunensi Primate suo, ad Concilium Amati accedere recusaverit. Quam ob causam, ut ego quidem existimo, excommunicatus est ab Amato, quod ei inobediens extitisset. Ita enim habetur in Narratione monachorum Majoris monasterij Turonensis de his quæ acta sunt pro libertate illius monasterij, edita à clarissimo viro Laurentio Bochello ex veteri codice M. S. qui nunc extat in bibliotheca Seguieriana: *Consilium & opem requisivimus Domni Amati Legati sedis apostolicæ & Archiepiscopi Burdegalsis Ecclesiæ. Qui afflictioni nostræ valde compatiens, indicavit nobis cassam esse illam excommunicationem quam super nos Archiepiscopus Turonensis & complices eius intentaverant. Quippe ipse antea eundem Archiepiscopum Rodulfum certis exculpis excommunicaverat; & in hoc magis nos esse reos constanter affirmabat, quod inobediens suo quoquo modo obedieramus &c.* Probabile est Amatam communicasse cum Hugone literas pontificias legationem suam continentes, Hugonem verò earum auctoritatem reverenter suscepisse, benèque deinceps inter eos convenisse. Nam in eadem Narratione monachorum Majoris monasterij reperio celebratum ab iis unâ fuisse Colloquium Dolense in Biturigibus, in quo rursus agitata est causa illius monasterij: *Denique Dolense Colloquio, quod eo tempore habitum est coram Primatibus & Legatis sanctæ Romanæ Ecclesiæ, Domino videlicet Hugone, & Domino Amato, de quibus prædiximus &c.*

XI. Verùm ut redeamus ad legationem Aquitanicam, sic constituere possumus, nullos ei terminos fuisse præscriptos, sed contractos aut dilatatos pro libito Summorum Pontificum. Quippe Amato, præter quinque provincias quas diximus, mandata etiam fuit prima Narbonensis & provincia Tarraconensis, quæ tum sub Metropolitanò Narbonensi erat & Regibus Francorum parebat. At Gerardo Engolismensi Episcopo tributæ sunt tantùm quinque provinciæ; nihilque juris illi concessum est in provinciam Narbonensem, neque in Tarraconensem. Ad exemplum verò potestatis quæ illi collata fuerat, Innocentius II. Gaufrido Carnotensi Episcopo legationem Aquitanicam commisit, id est, earum provinciarum quas auctoritati Geraldii fuisse subjectas jam docuimus. Vnde in Chronico Maurigniacensi scriptum est Aquitanicæ totius legationem illi commissam fuisse. Hunc, inquit auctor illius Chronici, *precedentes Apostolici amicum semper & familiarem habuerant, & pro valoris vel elegantie qua præditus erat magnitudine, to-*

Apud Duchesne.
t. iv. pag. 182.

tius ei Aquitania legationem indixerant. In eo tamen errat hic auctor, quod ait illam legationem Gaufrido commissam fuisse à decessoribus Innocentij secundi. Constat enim Gerardum ea dignitate ornatum fuisse à temporibus Paschalis usque ad Innocentium, eam verò tum transmissam ad Gaufridum quando Gerardus secessit ab obedientia Innocentij, in partes transgressus Anacleti. Vnde factum est ut in Martyrologio Carnotensi, ut quidem citant viri clarissimi Sammarthani, dicatur functus esse legatione pro Innocentio per annos quindecim. Præstat autem locum ipsum heic referre, cum in eo enumerentur provinciæ quæ limitibus Aquitanicæ legationis tum continebantur, si tamen Aucitana, quæ vitio haud dubiè librarij omiſsa est, addatur. *Nono Kal. Febr. obiit Gaufridus Episcopus Carnotensis, qui super Bituricensem, Burdegalsensem, Dolensem, & Turonensem provincias per annos circiter 15. sancte & religiose functus est legatione pro Innocentio.* Mendosus est hic locus. Nam legatio Aquitanicæ ei commissa est ab Innocentio post annum MCXXX. Ipse verò obiit anno MCXXXVIII. Itaque non potuit legatione illa fungi per annos quindecim.

CAPVT XLVII.

Synopsis.

I. Perpetuos in provinciis Legatos instituendos esse censuerunt Romani Pontifices: reserato reitanda dominationis arcano per legationes. Probatum ex Honorio III.

II. Sed ut res ista ordine procederet, insuanienda erat agro mortalium generi necessitas Legatorum. Ea necessitas deducta ex cura universalis Ecclesiæ, quam Romana sedis antistiti incumbere scribit post Vigilum Alexander secundus. Eam curam expetere ut Romanus Pontifex mittat qui provincias vice sua visitent. Hoc jus à veteri consuetudine repetit Gregorius septimus. Ex ea persuasione factum ut cuncta ecclesiastica negotia Legatis committerentur, specie extirpandi vitia & inserendi virtutes.

III. Religiosissima illa Pontificum verba non ita semper accipiebantur in provinciis, eaque specis pietatis aliquando passa est contradictionem.

IV. Eandem veterem consuetudinem obtulerunt etiam Paschalis II. & Callistus II.

V. Prædecessorum suorum cogitata magnificis verbis elocutus est Innocentius III. Legatorum utilitatem ac necessitatem commendans.

VI. Ex eo factum est ut in immensum posterioribus seculis excreverit Legatorum dignitas & auctoritas, ita ut cuncta omnino provinciarum negotia ad eos deferrentur. Olim causas iudicabant in Conciliis. Plurimis verò temporibus insuper habuerunt Episcoporum nomen.

VII. Tanta olim fuit Legatorum auctoritas ut non liceret iudicia eorum retractare. Probatum auctoritate Alexandri

Fual. Bond.
lib. 1. 10. 1.

71
M

Fla
171

Epist
V. 12
proh
nat.